

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hustopeče, Masarykovo nám. 1
Autor	Mgr. Kateřina Zástřešková
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0394
Číslo	VY_32_INOVACE_3_ČJL_2.01_Lidová slovesnost jako inspirace pro dílo K. J. Erbena
Tématický celek	Období romantismu v české literatuře
Téma hodiny	Lidová slovesnost jako inspirace pro dílo K. J. Erbena
Předmět	Jazyk český a literatura
Ročník/y/	2.
Anotace	V rámci této hodiny se žáci seznámí s termínem lidová slovesnost, s dílem a životem K. J. Erbena.
Očekávaný výstup	- charakterizuje lidovou slovesnost, - hodnotí význam autora pro dobu, v níž tvořil, i pro další generace, - rozlišuje lidovou slovesnost a díla jí inspirovaná, - čte a recituje ukázky, - porozumí textu, umí s ním pracovat.
Datum vypracování	15. 07. 2013
Druh učebního materiálu	Prezentace v programu PowerPoint

ÚSTNÍ LIDOVÁ SLOVESNOST

- Jedna z nejdůležitějších součástí lidové kultury (folkloru).
- Vyjadřuje lidový názor na život, optimismus, touhu po svobodě, odpor k útisku.
- Slovesné útvary: pohádky, pověsti, písně, přísloví, pořekadla, říkadla, lidové hry, ukolébavky, zvyková obřadní slavnost atd.

Znaky:

- ústní tradice, z generace na generaci,
- anonymita autora,
- kolektivnost (majetek celého národa),
- variabilita (časová, místní), text se neustále vyvíjí.

Znáte dětský folklor? Co si pamatuje ze svých mladších let?

Dětský folklor

Jedna, dvě, Honza jde,
nese pytel mouky.

Máme se raduje,
že bude péct vdolky.

Paci, paci, pacičky,
táta koupil botičky
a maminka pásek
za myší ocásek.

- Zájem o lidovou slovesnost a sběratelství: v období preromantismu, romantismu, u nás v obrození.
- Sběratelé a zapisovatelé: F. L. Čelakovský (slovanské písně, přísloví), K. J. Erben (pohádky, písně, říkadla), B. Němcová (pohádky), J. Kollár, J. Š. Kubín, L. Janáček, F. Bartoš atd.

Karel Jaromír Erben (1811 – 1870)

Život a dílo:

- Historik, právník, archivář, básník, sběratel lidové slovesnosti, překladatel, vědec, novinář.
- Zanechal po sobě cenné dílo literární, vědecké a sběratelské.
- Během studií v Praze se seznámil s K. H. Máchou.

Básnická tvorba

- **Kytice z pověstí národních** – básnická sbírka (13 básní), většinou forma klasických balad, motivy: boj člověka s přírodou, s nadpřirozenými silami, vina a trest, mateřská láska, dobro x zlo.
- Pojednávají o základních vztazích mezi lidmi, porušení morálních pravidel.
- Balady: Vodník, Poklad, Dceřina kletba, Zlatý kolovrat, Svatební košile, Polednice ad.

V roce 2000 byly některé balady z Kytice zfilmovány pod vedením režiséra F. A. Brabce.

Literární a filmové ukázky:

http://users.ox.ac.uk/~tayl0010/kytice_sbirk_a.htm

<http://www.youtube.com/watch?v=PYxVdKCaIzM>

http://www.youtube.com/watch?v=Z_R3LTI_nD88

Sběratelská činnost

Prostonárodní české písně a říkadla

**Sto prostonárodních pohádek a pověstí
slovanských v nářečích původních**
(např. Zlatovláska, Dlouhý, Široký a
Bystrozraký aj.)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Použitá literatura:

SOCHROVÁ, M. *Literatura v kostce: pro střední školy*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 2007, 179 s. ISBN 978-80-253-0185-2.

HAVLÍČKOVÁ, I. *Odmaturuj! z literatury 2: [nejen obsahy českých a světových literárních děl]*. Vyd. 1. Brno: Didaktis, 2004, 176 s. ISBN 80-86285-83-9.

Zdroje obrázků:

<http://tracker.cztorrent.net/torrent/kytice/123282>

<http://www.antonin-dvorak.cz/erben>

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Kateřina Zástřešková.